

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/33/2017
Identifikačné číslo spisu: 7015201396
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7015201396.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Inžinierske stavby, a. s., so sídlom v Košiciach, Priemyselná č. 6, IČO: 31 651 402, proti žalovanej: Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, Klinika pracovného lekárstva a klinickej toxikológie, so sídlom v Košiciach, Rastislavova č. 43, IČO: 00 606 707, právne zast.: JUDr. Alenou Zadákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Kováčska č. 32, o preskúmanie zákonnosti Lekárskeho posudku o uznaní choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania z 24. septembra 2015, č. 46/2015/CKD, v spojení s Uznesením Celoslovenskej komisie na posudzovanie chorôb z povolania MZ SR z 24. septembra 2015, č. 6, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 24. mája 2017, č. k. 7S/166/2015-38, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 24. mája 2017, č. k. 7S/166/2015-38, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením z 24. mája 2017, č. k. 7S/166/2015-38, postupom podľa § 99 písm. b/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zastavil konanie. S poukazom na zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z.z.“) uviedol, že žiadne z jeho ustanovení nemožno považovať za ustanovenie, ktoré by žalovaného ako právnickú osobu zmocňovalo na rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy. Z toho dôvodu dospel k záveru, že žalovaného nemožno považovať za pasívne legitimovaného s tým, že nedostatok pasívnej legitimácie je neodstrániteľnou prekážkou konania.

2. Záverom dodal, že problematika uznania choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania je upravená v § 31a zákona č. 355/2007 Z.z., v zmysle ods. 2, ktorého chorobu z povolania uznáva na základe posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby a odborného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva podľa odseku 4 špecializované pracovisko, ktorým je poskytovateľ zdravotnej

starostlivosti, poskytujúci zdravotnú starostlivosť vykonávanú lekármi s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia. Toto pracovisko vypracuje lekárske posudky o uznaní choroby z povolania, pričom odborné stanovisko príslušného orgánu verejného zdravotníctva z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania podľa odseku 4 citovaného zákonného ustanovenia je povinným podkladom k uznaniu choroby z povolania a jeho náležitosti sú uvedené v prílohe č. 3d. Po vydaní hlásenia je zamestnávateľ označený hlásením za zodpovedného oprávnený uskutočniť procesný úkon, ktorým je napríklad podanie určovacej žaloby vo veci určenia zodpovednosti, respektíve miery zavinenia zamestnávateľa za vznik choroby z povolania, smerujúci k zbaveniu sa svojej zodpovednosti za chorobu z povolania v rámci konania pred Sociálnou poisťovňou. Znamená to, že vzniká pracovnoprávny spor medzi ním a poškodeným zamestnancom ohľadom posúdenia miery zodpovednosti zamestnávateľa, respektíve zamestnanca za vznik choroby z povolania. Na rozhodnutie tohto pracovnoprávneho sporu je príslušný všeobecný súd. Keďže ide o pracovnoprávny spor medzi zamestnávateľom a poškodeným zamestnancom, je na mieste, aby práve zamestnávateľ inicioval uvedené civilné konanie pred všeobecným súdom, ktoré by bolo považované za predbežnú otázku v konaní pred Sociálnou poisťovňou. Avšak aj napriek tomu, že dôkazné bremeno v tomto prípade nesie zamestnávateľ, nie je vylúčené iniciovanie tohto civilného sporového konania aj poškodeným zamestnancom. Sociálna poisťovňa samostatne vo forme rozhodnutia o otázke či ide o pracovný úraz alebo o otázke rozsahu zodpovednosti za škodu ním vzniknutú nerozhoduje. Priamo prejednať a rozhodnúť takúto vec môže len súd v občianskom súdnom konaní. Takýmto rozhodnutím je Sociálna poisťovňa potom v samotnom konaní o úrazovej dávke viazaná. V zmysle § 7 písm. d/ SSP správne súdy súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese nepreskúmajú.

3. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 171 ods. 1 SSP tak, že žalovanému priznal právo na náhradu trov konania, keďže žalobca procesne zavinil zastavenie konania.

II.

4. Žalobca proti uzneseniu krajského súdu podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

5. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

6. S právnym posúdením a odôvodnením uznesenia krajského súdu vyjadril nesúhlas. Má za to, že zákon č. 355/2007 Z.z. priznáva žalovanému ako právnickej osobe oprávnenie na rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy, na základe čoho je potrebné žalovaného považovať za pasívne legitimovaného. Je zrejmé, že rozhodnutie žalovaného - Lekársky posudok o uznaní choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania z 24. septembra 2015, č. 46/2015/CKD (ďalej len „Lekársky posudok“) v spojení s Uznesením Celoslovenskej komisie na posudzovanie chorôb z povolania MZ SR z 24. septembra 2015, č. 6 (ďalej len „Uznesenie“) môže nepriaznivo zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov žalobcu, ktorému Ústava Slovenskej republiky garantuje ochranu v podobe súdneho preskúmania správnym súdom. V tejto súvislosti žalobca poukázal na § 31a ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z., § 3 ods. 1 písm. a/, c/ a e/ a § 4 písm. e/ SSP a uzavrel, že uznanie choroby z povolania v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. napĺňa znaky individuálneho správneho aktu; ide o jednostranný autoritatívny akt, ktorým sa zakladajú práva a povinnosti fyzických alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a teda ide o rozhodovanie v oblasti verejnej správy. Žalovaný vydal tento akt na základe právomoci, ktorá mu bola určená zákonom č. 355/2007 Z.z. (§ 31a ods. 2). Na základe tohto aktu vznikajú práva a povinnosti fyzických a právnických osôb - nároky na dávky sociálneho poistenia v prípade zamestnancov a povinnosti zamestnávateľa, respektíve práva a povinnosti fyzickej alebo právnickej osoby môžu byť priamo dotknuté. Medzi povinnosti zamestnávateľa (žalobcu) patrí napríklad povinnosť podľa § 231 ods. 1

písm. i/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov predkladať pobočke záznam o pracovnom úraze, ktorý podlieha evidencii a registrácii podľa osobitného predpisu, najneskôr do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel, a výsledky vyšetovania pracovných úrazov a hlásenia o zistení chorôb z povolania do ôsmich dní od ich doručenia. Je zrejmé, že bez uznania choroby z povolania by takéto povinnosti žalobcovi nevznikli. Na základe tohto aktu sa určuje sadzba poistného na úrazové poistenie podľa § 133 a prirážka k poistnému na úrazové poistenie a zľava z poistného na úrazové poistenie podľa § 134 zákona č. 461/2003 Z.z.

7. Vzhľadom na konštatované žalobca zastal názor, že žalovaného je potrebné považovať za pasívne legitimovaného, a teda dôvod, pre ktorý krajský súd pristúpil k zastaveniu konania nebol daný.

8. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

9. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu nevyjadrila.

IV.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

11. Podľa § 97 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

12. Podľa § 98 ods. 1 SSP, správny súd uznesením odmietne žalobu, ak

- a/ o tej istej veci už bolo správnym súdom právoplatne rozhodnuté,
- b/ o tej istej veci toho istého žalobcu už prebieha pred správnym súdom skôr začaté iné konanie,
- c/ bola podaná predčasne a lehota na jej podanie v čase rozhodovania správneho súdu ešte nezačala plynúť,
- d/ bola podaná oneskorene,
- e/ bola podaná zjavne neoprávnenou osobou,
- f/ žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 alebo § 50,
- g/ je neprípustná,
- h/ tak ustanoví tento zákon.

13. Podľa § 99 SSP, správny súd konanie uznesením zastaví, ak

- a/ žalobca vzal žalobu späť skôr, ako správny súd vo veci rozhodol,
- b/ zistil taký nedostatok procesnej podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, a nebol dôvod na odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1,
- c/ preskúmané rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy bolo medzitým zrušené na základe protestu prokurátora; ak rozhodnutie o proteste prokurátora bolo následne napadnuté na správnom súde v inom konaní inou osobou, správny súd uznesením konanie zastaví len so súhlasom žalobcu,
- d/ preskúmané rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy bolo medzitým zrušené alebo zmenené na základe mimoriadneho opravného prostriedku; ak zrušujúce rozhodnutie vydané v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku bolo následne na správnom súde napadnuté v inom konaní inou osobou alebo zmeňujúce rozhodnutie vydané v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku bolo následne napadnuté na správnom súde v inom konaní tým istým žalobcom, správny súd uznesením zastaví konanie len so súhlasom žalobcu,

e/ žalobca po prerušení konania podľa § 100 ods. 2 písm. c/ zostal nečinný dlhšie ako šesť mesiacov,
f/ žalobca nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené týmto zákonom pri jednotlivých typoch konania,
g/ odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c/ a d/,
h/ tak ustanoví tento zákon alebo osobitný predpis.

14. Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu zistil, že žalobca sa podanou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti Lekárskeho posudku o uznaní choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania z 24. septembra 2015, č. 46/2015/CKD, v spojení s Uznesením Celoslovenskej komisie na posudzovanie chorôb z povolania MZ SR z 24. septembra 2015, č. 6. Na základe tohto Lekárskeho posudku v spojení s Uznesením bolo u zamestnanca žalobcu potvrdené uznanie choroby z povolania podľa položky č. 28 prílohy č. 1 k zákonu č. 461/2003 Z.z. - Choroba z vibrácií - ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené vibráciou.

15. Krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že žalobcom označeného žalovaného nemožno považovať za orgán verejnej správy, konkrétne právnickú osobu (§ 4 písm. d/ SSP), ktorá by v zmysle zákona č. 355/2007 Z.z. bola oprávnená rozhodovať o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Uzavrel, že nakoľko nedostatok pasívnej legitímácie je neodstrániteľnou prekážkou konania, bol daný dôvod na zastavenie konania podľa § 99 písm. b/ SSP.

16. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej a predstavujú také vlastnosti, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ správneho súdneho konania. Existencia a splnenie procesných podmienok sú predpokladom poskytnutia súdnej ochrany právam, alebo právom chráneným záujmom fyzickej / právnickej osoby v oblasti verejnej správy a v ďalších veciach ustanovených v SSP (§ 2 SSP). Procesné podmienky sa rozdeľujú do štyroch základných skupín, a to na procesné podmienky na strane správneho súdu (právomoc, príslušnosť), procesné podmienky na strane účastníka konania (procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, povinnosť zastúpenia, spôsobilosť byť zástupcom a procesné plnomocenstvo zástupcu účastníka konania), vecné procesné podmienky (existencia návrhu na začatie konania, splnenie poplatkovej povinnosti) a negatívne procesné podmienky (prekážka rozhodnutej veci - res iudicata, prekážka skôr začatého konania - litispendencia). V závislosti od následku na prebiehajúce správne súdne konanie sa procesné podmienky členia na odstrániteľné a neodstrániteľné. Ak súd zistí, že ide o neodstrániteľnú vadu konania, musí uznesením konanie zastaviť. Ak ide o odstrániteľnú vadu konania, musí súd najskôr subsidiárne vyčerpať všetky procesné možnosti nápravy absencie tejto procesnej podmienky a až v prípade, ak by tieto možnosti nápravy nedostatku procesnej podmienky zlyhali, súd uznesením konanie zastaví.

17. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Ten účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia má aktívnu legitímáciu, a ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku) má pasívnu legitímáciu. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide.

18. Kým aktívna / pasívna vecná legitímácia je stav plynúci z hmotného práva, existencia procesných podmienok je predpokladom vzniku procesného právneho pomeru. Existencia nedostatku procesnej podmienky nebráni správne súdu, aby pokračoval už v začatom konaní, nemôže však vo veci meritorne rozhodnúť. Ak súd zistí, že ide o neodstrániteľnú vadu konania, musí uznesením konanie zastaviť. Ak ide o odstrániteľnú vadu konania, musí súd najskôr subsidiárne vyčerpať všetky procesné možnosti nápravy absencie tejto procesnej podmienky a až v prípade, ak by tieto možnosti nápravy nedostatku procesnej podmienky zlyhali, pristúpi k zastaveniu konania.

19. Vzhľadom na vyššie konštatované, pokiaľ krajský súd pristúpil k zastaveniu konania podľa § 99 písm. b/ SSP z dôvodu, že nedostatok pasívnej legitímácie žalovaného predstavuje procesnú podmienku konania, ktorú nemožno odstrániť, pochybil a jeho rozhodnutie je potrebné považovať za nesprávne, vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. g/ SSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

21. Krajský súd po vrátení veci zameria predovšetkým svoju pozornosť na právnu povahu žalovaného subjektu s poukazom na § 4 SSP. V prípade, ak by tento subjekt nenaplnil znaky orgánu verejnej správy, je to dôvod na odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP ako neprípustnej, keďže by žaloba smerovala voči aktu takého subjektu, ktorý nemá postavenie orgánu verejnej správy.

22. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

23. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok